

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastónj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu, naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. — Naznanilo stane 8 kr. za dvostopno petit-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še celiho ceneje.

Štev. 24.

V Ljubljani, 18. decembra 1890.

Letnik III.

Papež Leon XIII o časnikih.

Dné 15. oktobra tega leta je Leon XIII. tako-le priporočil podpirati dobre, katoliške časnike: Glavno orožje imajo naši nasprotniki v svojih časnikih, zato je resna dolžnost vsacega katoličana, da **slabim časnikom nasproti stavi dobre**, ki naj **branijo in zagovarjajo vero, resnico in pravico**. Katoliški časniki imajo dolžnost **odkrivati slabe namene cerkvenih sovražnikov, podpirati škofe**, pastirje hiše božje in **pospeševati katoliško življenje**. Zato imajo pa katoliki dolžnost, da dobre časnike prav krepko podpirajo. Slabim časnikom naj odrekò vsako vdeležbo in podporo; dobre časnike pa naj vsakdo po svojih močeh podpira, da krepko delujejo in donašajo obilno sadu.

Tako iskreno priporoča papež sam dobre časnike v naročevanje in dopisovanje. — S temi veljavnimi in vsakemu katoliškemu kristijanu svetimi besedami vabimo tudi mi Slovence, da si med drugim tudi prav pridno naročajo „Domoljuba“, ki vsikdar brani in zagovarja vero, resnico in pravico! — Vsem prijateljem vesele božične praznike!

Ljudsko štetje.

Državna postava iz l. 1869 vелеva, da se mora v Avstriji vsako deseto leto ljudstvo šteti, da se natančno zvé, koliko je prebivalcev v državi. Ker smo že o važnosti ljudskega štetja, vzlasti v narodnem oziru, večkrat pisali, potrebno se nam zdí, da si tudi postavna določila natančneje ogledamo.

Kako se pa bo vršilo to štetje? — Ne povsod jednako. Po večjih mestih se bodo razpošiljali naznanilni listki, kamor mora vse potrebno zapisati, kdor ima zá-se stanovanje v najemu. Za mestne prebivalce je torej važno, kako se napolnijo ti zapisniki.

Zapisati se mora na list vsak človek, ki stanuje v hiši. Najemniki stanovanj sledijo po številkah stanovanja. Vsako stanovanje mora imeti svojo številko, kjer jih še ni, morajo se napraviti. — Ako je stanovanje dné 31. decembra 1890 prazno,

zapiše se vendar številka v zapisnik, opomni se pa, da je prazno. Če je najemnik stanovanja dlje časa z doma, naj o tem poročajo hišni posestniki. — V posamezne vrste se zapisuje rojstveni kraj, državna pristojnost, vera, glavni poklic, stališče v glavnem poklicu, postranski zaslužek, ali zná brati in pisati, hibe na telesu in duhu, ali je oseba slepa na obeh očesih, gluhonema, zmešana ali nora.

Vzlasti je važna opomba gledé občevalnega jezika. Za vsacega mora namreč biti zapisano, kak jezik da navadno govori z drugimi, vzlasti domá v družini. Tu pa sme zapisati le jeden sam jezik, slovenski, italijanski, nemški itd. Kak doslužen vojak ali kak rokodelc, ki je vjel na tujem par nemških besed, da nekaj za silo lomi nemški, zaradi tega še ne sme zapisati, da je njegov občevalen jezik nemški; tudi ako zná prav dobro nemški ali

italijanski, pa z domačimi govori slovenski, mora zapisati slovenski za svoj občevalni jezik. Slovenci naj torej povsod zapišejo, da je njih občevalni jezik slovenski. Najprimernejše bi seveda bilo, da bi se povpraševalo po maternem jeziku, tedaj bi bila stvar popolno priprosta; toda Nemci tega niso marali, ker so se najbrže bali, da bi se na ta način naštelo preveč Nemcev. Vsakega Slovence vestna dolžnost je torej, da zapiše svoj materni jezik kot občevalni jezik. Za osebe, ki ne znajo govoriti (otroke, mutaste, nore itd.), naj zapiše gospodar družine isti jezik kot občevalni, katerega bi rabili po njegovem prepričanju, ko bi znali in mogli govoriti.

Tako prilično se bo vršilo štetje po mestih. Na deželi po občinah bo pa poseben komisar napisal polo, kakor mu bo poročal družinski gospodar. Tega štetvenega komisarja postavi občina; seveda mora komisar zmožen biti, da zapisnik po redu izpolni. On mora znati brati in pisati, govoriti jezik, ki se v občini govori; mora biti vsaj nekoliko izobražen in jasnega uma. Da se bo vse vršilo v pravem redu, zato so občine odgovorne okrajnim glavarjem. Komisar mora biti z ljudmi prijazen in mirno-resen; pa tudi ljudje se morajo do njega vesti spodobno.

V čem obstoji komisarjevo delo? — On prekrbi popravljanje hišnih števil. Ako bi kaka hiša ne imela številke, mora to vrediti; on napolni zapisnik; pregleda, ako se ni kaj izpustilo ali napačno

zapisalo; potem mora število oseb sošteti in se podpisati. — Važno je, da pri moških domačinih, ki dopolnijo dvajseto leto, in o vseh moških, ki dopolnijo dvajseto leto, še le v desetih letih (leta 1901), ali med tem časom, mora se vsakemu zapisniku, kjer se nahaja tak domačin, prilepiti izpisek iz krstne knjige, ki je prost kolka, in se mora dati zastoj. Ti izpiski iz krstnih knjig ali poverjeni prepisi krstnih listov od oseb, ki so rojene leta 1871—1881, se morajo priti zapisnikom. Ako ni izpiska iz krstne knjige in ako ima kdo samo krstni list, mora se oddati županu, da naredi prepis, potem pa vrne krstni list.

Gledé na izvršitev štetve določuje postava: Občine morajo šteti od hiše do hiše, ali po vaséh v kaki hiši ali pa v občinski pisarni. Župani morajo vse to v dogovoru z občinskim zastopom določiti po razmerah svojega kraja, kakor je ljudém bolj prilično in kakor bi se štetev izvršila brez manjših stroškov.

Občinski predstojnik mora natančno zglasiti in oklicati, kdaj in kje se bo štelo. Gospodarjem družin in posameznim se mora povedati, da ostanejo na določen dan doma in čakajo na komisarja, ako se bode štelo od hiše do hiše. Ako se bo pa štetev vršila v občinski pisarni, naj pridejo tje ob določenem času in naj prinesejo vse seboj, kar je potreba (krstne liste, poročne liste, domovnice, poselske bukvice itd.). Ob enem se mora gospodarjem družin naznaniti, da bodo morali tudi o tistih, ki niso na-

Listek.

Trojni sveti večer.

I.

Večerno solnce se je poslavljal od jasnega, zimskega dné, snežene kope v daljavi blestéle so se v čarobnem krasu. Nad mestom L. vspenjalo se je jasno nebo. Po mestu je bilo vse tiho. Iz tovarn se danes ne valí črni dim in tudi po mestnih ulicah je vse bolj mirno, in kako tudi ne? Bliža se sveti večer, ki ga vsakdo rad preživi v krogu svojih domačih. — V znanem predmestju T. sedela je v gorki sobi mlada žena s šest let staro deklico. Nemirna je žena pogledovala včasih k vratom, kakor bi koga težko pričakovala. Kolikor pozneje je bilo, tem žalostnejši je bil ženin obraz.

„Ne bo ga! Ni mož-beseda!“ zašepeta žena in solze se ji vlijejo po cvetočem licu. „Še nocoj ne pride domov; na sveti večer, ko ga vendar vsakdo doma preživi med svojimi domačini, ga zastoj pričakujem.“

„Mati, ali niste rekli, da je nocoj sveti večer in da bomo ta večer gledali v jasticah novorojeno božje Dete? — Ali nam ne bo prineslo lepih darov?“ Tako povprašuje zvedava nedolžna hčerka svojo mater.

„Vse se bo zgodilo,“ jo tolaži mati, „le toliko počakajmo, da pride oče domov.“

Zopet je minula ura, a pričakovanega le ni bilo. — Užaljena stopi mati v drugo sobo, kjer je že poprej pripravila jaslíce, prižgé polno lepih lučic, odpre vrata ter pokliče hčerko: „Poglej, Hermina, božične jaslíce in v njih božje Dete. Glej, koliko darov ti je prineslo zato, ker si pridna.“ — Kako prisrčno se je hčerka razveselila teh darov, kako je tekala sem in tje, kazala materi, kaj ji je „Bog prinesel“ ...! Kdo bi popisal otročje božično veselje! — Tudi mati se je radovala z otrokom, a vendar ne popolno iz srca, ker pri božičnem veselju ni bilo — očeta.

Hermina od veselja kmalu obnemore in zaspi, mati pa kleči pred jasticami.

„O kako srečni, presrečni bi bili mi, ko bi on hotel,“ taki izdihni se čujejo iz njenih ust.

vzoči, povedati ime, kje so rojeni, kdaj so krščeni, kam pripadajo, vero, stan, občevalni jezik, poklic, s čim se bavijo in kruh služijo, slučajni postranski zaslužek, ali znajo brati in pisati, ali imajo kake hibe na telesu ali na duhu in kje ob tem času prebivajo.

Vsaka občina mora dokončati število meseca januarija. To se pravi število se vrši lahko cel mesec, vendar zapisati se sme samo to, kar je veljalo 31. decembra 1890. Zato se n. pr. ne sme zapisati otrok, ki se je rodil 1. januarija 1891, ako se morebiti število vrši še le 10. januarija. Nasproti pa se mora zapisati človek, ki je morebiti 10. januarija že pokopan, pa je vendar še živel 31. decembra. Naj se torej vrši volitev katerikoli dan meseca januarija, zapisati se mora vse tako, kakor je bilo pri družini zadnji dan letošnjega leta.

Ako bi katera občina ne dokončala svojega dela prvi mesec prihodnjega leta, ali pa napravila take zapisnike, ki niso za rabo, mora okrajno glavarstvo izvršiti to delo na troške tiste občine, ki je to zakrivila.

Gospodarji družin in posamezni morajo komisarju ustno povedati vse, kar potrebuje za zapisnik. Kdor bi se štetvi izognil, ali poročal kaj neresničnega ali se umaknil kaki drugi zakoniti določbi postave za število, njega bo kaznoval okrajni glavar, in plačal bo 1 do 20 gld. kazni v občinsko

blagajnico za sirote; ako bi ne mogel plačati, mora v zapor od 1 do 4 dni.

Gledé na zapisovanje domačih koristnih živalij in njih posestnikov treba tudi pomniti več stvari. Natanko se mora paziti, da se zapišejo samo tiste živali, ki so doma pri hiši ali v hlevih in poslopjih, ki spadajo k gospodarstvu. Ako pa živine ni doma, mora o njej tisti poročati, kdor ima živino v reji ali varstvu. Zapiše naj se na koncu tudi, koliko repov vsake živine ima dotični posestnik.

To so poglobitna postavna določila o ljudskem štetju. — Želeti je pri tem, da se vse vrši v lepem redu in v miru. Komisarji naj bodo z ljudmi prijazni ter naj jih pouče o vsem potrebnem; ljudje pa naj se dostojno vedejo, naj ne godrnjajo, čemu treba vsega tega, kar včasih ni bilo. Vse to bi jim nič ne pomagalo; tako velela cesarska postava, ki se mora strogo izvršiti. Pred vsem pa nam je vsakemu skrbeti za to, da se našteje pri ljudskem štetju toliko Slovencev, kakor jih je v resnici, nam v spodbudo, nasprotnikom pa — v pouk!

Zanimivo bo videti, kako se je spremenilo število prebivalcev po posameznih občinah, kako je po nekaterih naraslo, po drugih pa padlo; vzlasti se bo zadnje pokazalo po onih občinah, od koder je šlo mnogo občanov v Ameriko. — Ker pa število še ni vse, zato treba vsakemu gledati in delati, da je mož na svojem mestu.

In prav je imela. — Njen mož Ribič je bil lesni trgovec, ki je v družbi s tovarišem Palcem, kakor se je zdelo, prav uspešno gospodaril. Ker je imela žena tudi lepo doto, se jima je godilo prav dobro. Vendar tako ni imelo vedno ostati. Ribič je bil izmed onih, katere kupčija popolno oslepi, da drugzega ne vidijo, ne mislijo in ne želijo, kakor samera bogastva. To hlepenje po denarju je bilo pri njem pogubljivo.

Polnoči je ura odbila, sveta ura, ko se je porodilo nekdaž božje Dete, a Ribičevka čuje še vedno sama pri jaslicah. Potrta od britkostij nekoliko zaspi, zgodaj v jutro se zbudi, pa postelja očetova je bila še vedno prazna. Minul je sveti dan, prišla je noč in napočilo je zopet Štepanovo jutro, a Ribiča ni bilo domov. Žena sicer že vajena tega, se vendar začne bati; zato gre na vse zgodaj zjutraj k trgovskemu tovarišu svojega moža, da bi zvedela kaj zanesljivega o Ribiču.

„Ravno prav, da pridete,“ reče ji trgovec, „hotel sem že k vam poslati, kje da imate Ribiča, da ne pride k računom, ki jih izvršujemo božične praznike.“

„Kje imate Ribiča, vprašate mene?“ pravi prestrašena žena; „jaz sem ravno to prišla vas vprašat.“

„Kaj to pomeni?“ začne trgovec; „ménil sem, da je bolan; pričakoval sem ga težko, ker mi je imel izročiti mnogo pritrženega denarja, blizo pet tisoč goldinarjev.“ In trgovec jel je misliti; že nekaj dni se mu je čudno zdelo vedenje Ribičeve, vedel je še bolj nego žena, da se je vsled hlepenja po denarju vdal visoki igri. Kaj, si misli, ko bi bil Ribič denar zaigral in pobegnil...

Dobro, da ihteča Ribičeva žena ni razumela tega razmišljanja.

„Pojdite za sedaj domov,“ reče na to trgovec. „Nekaj mora to pomeniti; meni se vse to zdi sumljivo. Dal Bog, da bi bil moj sum prazen. Še danes vam gotovo kaj zanesljivega sporočim.“

Težko je prišla, a še težje je odšla Ribičevka proti domu.

Bil je to za-njo žalosten dan. Popoldne namreč kmalu pride k njej znani nam trgovec - tovariš. „Nikar se ne vstrašite, uboga žena, povedati vam moram, da vas je mož zapustil, da je zapravlil vse

Kaj je novega po svetu?

Večina državnega zbora je tudi pri začetku zadnjega zasedanja državnega zbora ohranila svojo celoto; to je pokazala potrditev volitve dalmatinskega poslanca Masovčiča. To je dobro znamenje. Sicer Slovenci res nimamo posebnih vzrokov ogrevati se za sedanjo vlado, vendar ako uvažujemo trezno sedanji notranji politični položaj, reči moramo, da je zanesljiva večina v državnem zboru dobro znamenje. Liberalci so napreč pri razpravi o državnem proračunu napovedali hud napad na vlado, z namenom, da bi jo vrgli in da bi že nemško-liberalna vlada vodila prihodnje volitve v državni zbor. Kdor pa ni otrok v politiki, znano mu je, kako bistveno da more vlada vplivati na volitve in kdor pozna brezobzirnost nemških liberalcev, vé tudi, s koliko drznostjo in odločnostjo bi se tudi posluževali svoje oblasti. Tako bi se n. pr. zgodilo, da liberalna vlada z jedno samo črto dobi na Gorenjemavstrijskem v veleposestvu liberalno večino namestu dosedanje konservativne. Nam Slovencem sicer liberalno-nemška vlada ne more mnogo škoditi, zakaj kar imamo slovenskih poslancev, te mandate si bomo ohranili tudi vkljub najhujšemu nemško-liberalnemu pritisku, vendar Slovenci so na-

vezani na zaveznike v državnem zboru in najbolj zanesljivi med njimi so Staročehi in nemški konservativci; ti pa bi mnogo mandatov izgubili, ako se volitve vrše pod vodstvom liberalno-nemške vlade. Ako torej odobravamo, da se slovenski poslanci tudi še v prihodnje držé železnega obroča desnice, ne smemo pa zamolčati želje, da se bodo naši zaupni možje ravnali pri svoji politiki po važnem in v politiki pogosto jedinem razlogu: do, ut des, ter strogo zahtevali od vlade, da zabrani in odstrani silne krivice, katere Slovenci trpé povsod, vzlasti pa na pomejnih krajih. — Na **Nemškem** skušajo preosnovati šolo; cesar hoče, da dobi iz te šole navdušene Nemce. Ali so to dobri ljudje, verni kristjani, izobraženi v vednostih, to se ne vpraša, le da so Nemci, to naj bo namen šolski vzgoji. Ako po tem kopitu začnó vzgojevati tudi drugi narodi, tedaj bo med njimi nastal boj še mnogo hujši nego je dosednji narodni boj. — Na **Italijanskem** je kralj govoril v zbornici prestolni govor ter napovedal še hujši boj katoliški cerkvi; prav pišejo papeževi listi, da bo s tem največ škodoval svoji državi, katoliška cerkev pa se bo v novih bojih le pomladila in okrepila.

— nascon —

vaše premoženje in da je tudi meni odnesel blizo pet tisoč goldinarjev.“

Nema je trpela Ribičevka grozno bolečino; bila je tako huda, da si ni mogla precej duška poiskati v vzdihih in solzah. — Ko je jela vzdihovati ter so ji solze vsaj za trenotek polajšale gorjé, reče ji trgovec Palec: „Vse se je meni že zdelo, da tako pride; a gotovega nisem mogel nič zvedeti, zato vam o tem nisem nikoli govoril. Zvedel sem pa na kolodvoru, da je ondi na sveti večer celo noč igral ter zaigral blizo deset tisoč goldinarjev; ostalo mu ni več mnogo; pa zvedel sem tudi po telegrafu, da se pelje proti Hamburgu, od koder jo najbrže misli popihati v Ameriko. Potrebno se mi je zdelo, vse to vam najprej naznaniti; sedaj seveda moram sporočiti, da naj v Hamburgu primejo — tatú.“

Pri zadnjih besedah skoči Ribičevka po konci: „Za božjo voljo vas prosim, nikar tega ne storite!“ vskliknila je in proséč proti Palcu dvigala svoje roke.

„Kaj — vi še prosite za tako zavrženega človeka, ki je razdril mojo, vašo in vašega otroka srečo?“ vpraša Palec.

„Za svojega otroka, za jedinega, nedolžnega

otroka prosim; njega se usmilité!“ kliče Ribičevka. „Ako je tudi mož zapravlil vse svoje premoženje, jaz imam še nekaj dote, nekaj srebrnine in zlatnine; vse hočem zbrati, da poravnam možev dolg pri vas in pri drugih dolžnikih, le to vas prosim, ne naznanite gosposki mojega moža. Ako drugo vse izgubim, ohranite vsaj meni in otroku — dobro ime!“ Na kolena je zdrsnila govoréč zadnje besede potrta mati.

Palec je bil sicer umen trgovec, a si je ohranil blago srce. Žena se mu je zasmilila v srce.

„Ne obupajte, uboga žena; od svoje strani storim vse, da rešim vaše dobro ime. S svojo doto poplačajte te-le dolžnike, ki so se že pri meni oglasili, jaz upam, da bom mogel pogrešati svoj izgubljeni denar. Ako me kdo vpraša po Ribiču, rekel bom, da se je ločil od mene v trgovini in da je šel drugam poskušat svojo srečo. Vendar se mi zdi, da tudi vi morate iz tega mesta oditi, sicer bodo ljudje precej mislili, da vas je mož zapustil.“ — Ribičevka je bila Palcu hvaležna za njegovo dobroto ter je vse storila po njegovem nasvetu.

Oh, to so bili žalostni božični prazniki.

Kaj je novega po Slovenskem?

Na Boh. Bell so imeli gg. lazaristi misijon od dne 22 do 30 nov. Če tudi je bilo med misijonom ves čas slabo vreme, so se ga vendar farani v polnem številu vdeleževali. Zadnji dan nam je bilo tudi nebo milo, da se je mogla slovesno izvršiti procesija z misijonskim križem; vodil je spreved preč. g. dekan, ki nas je trikrat med misijonom počastil s svojo navzočnostjo. Lepa hvala vsem č. gospodom, ki so nam pomagali v tem času. Križ je lepo izdelal g. Vurnik, podobar v Radovljici. — Vpeljala se je ob tej priliki družba treznosti, ki šteje že čez 400 udov, kar je za Bohinjsko Belo zelo lepo in častno. Dal Bog misijonu svoj blagoslov in vrlim Beljanom krepke stanovitnosti!

Dobrna. (Šolska oblast) za celo državo je „naučno ministerstvo“ na Dunaji; predstojnik istemu je od svetlega cesarja imenovani minister, sedanji se piše: dr. Pavel baron Gauč Frankenthurnski. Po deželah imajo „deželnošolski soveti“ skrb za šolstvo; svetovalce imenujejo deloma svetli cesar in večinoma davkoplačevalci skoz svoje zastopnike ali poslance v deželnem zboru, to pa za šest let; načelnik je cesarski namestnik. Po okrajih so „okrajnošolski soveti“, katerih ude izbirajo okrajni zastopniki, izzvzeti moraš: od cesarskega namestnika imenovanega zastopnika Cerkve, c. kr. okrajnega glavarja in pa od ministra imenovanega okrajnošolskega nadzornika; vsi so za šest let, predsednik je c. kr. okrajni glavar. Za posamezne kraje pa „krajnošolski

soveti“ skrbijo za šole. Člane totemu „sovetu“ izbirajo občinski odborniki; vsled postavnega določila pristopijo še tri osebe, namreč: župnik, nadučitelj in pa od okrajnošolskega sveta imenovani krajnošolski nadzorovalec. Volitev zastopnikov občine v „krajnošolski svet“ vrši se vsako šesto leto; čez tri leta se izsrečka polovica izvoljenih udov, a pri neravnem številu jeden čez polovico, za to se opravi nova volitev. Udje krajnošolskega sveta izmed sebe izberejo „načelnika“ in njemu „namestnika“, oba za tri leta. V naši občini se je nova volitev izvršila pred tremi leti. Krajnošolski svet pri nas šteje pet izvoljenih članov, k temu številu še pridejo: duhovnik, učitelj, nadzorovalec. Na podlagi postavno določenega srečanja so letos izstopili trije udje; občinski odbor je dva izvolil zopet, a tretji je novao seba.

Udje tako prenovljenega zastopništva so si za načelnika izbrali zopet velečast. gosp. dekana Gajšeka, namestnik pa mu je g. Korenak-Osetač. Čez tri leta pride zopet na vrsto volitev pet članov za šestero, oziroma za troje let. O svojem času so „krajnošolski soveti“ razven skrbi za domačo šolo imeli tudi pravico izbirati si učitelje; to pravico jim je naš po svojej večini „liberalni“ deželni zbor v Gradeu l. 1878. odvzel ter jo dal v roke „okrajnim“ šolskim svetom. In ker tudi „okrajni“ šolski svetovalci ne marajo povsod plesati po „liberalnej“ godbi, vsled tega je vlani deželni zbor vso pravico gledé imenovanja učiteljev izročil „deželnemu“ šolskemu

II.

Leto pozneje najdemo Ribičevko s hčerjo v mestecu K. na Češkem. Pod streho je stanovala v majhni sobici in trpela je veliko revščino. Dolžnikov se je po možu oglasilo toliko, da njej res ni ostalo nič drugega nego — dobro ime. S perilom in šivanjem preživila se je v tem mestu, a zaslužek je bil boren. O možu ni zvedela nobene besede.

Zopet se je približal sveti večer. Mrzel sever je pihal po mestnih ulicah ter se igral z gostimi snežinkami; tresel je tudi na slabih oknih sobe, kjer je stanovala Ribičevka. Mrzlo je bilo v sobi, tudi v peči ni bilo ognja. — Mati je ležala bolna na slabi postelji; Herminka je čula pri bolnici. Ribičevki je bilo silno težko pri srcu. Bolezen bi že še prenašala, tudi smrti bi se ne bala, a kaj hoče samo dekle na svetu, kam hoče s siroto?

„Herminka,“ pravi ji mati, „kaj ne da materinih naukov nikoli ne pozabiš, tudi ako se ti bo hudo godilo pri tujih ljudeh?“ — Na to vzame s svojega vrata svetinjico ter jo izroči Hermini.

„Vzemi, draga moja, to v spomin od svoje matere; malo je, a spomin je dragocen; poljubi svetinjico vselej, kader se ti bo hudo godilo in spomni se, da pri Bogu prosi za tvojo srečo nesrečna mati. Upam, da mi Bog onstran groba ne odreče nobene prošnje.“

„Vsaj nas je že tukaj uslišal,“ oglasi se nakrat znani glas mestnega duhovnika. Na to pojasni duhovnik, da je dobil Hermini novega očeta in novo mater pri bogatih ljudeh.

„Oh, jaz ne grem od svoje matere,“ reče deklica ter se iskreno oklene bolnice na postelji.

„Seveda ne sedaj, marveč le pozneje, ako Bog vzame tvojo mater v nebesa.“ — Za tem pove materi, da je bogati družini, ki je imela jednako staro edino hčerko, ta umrla, da so pa pripravljeni Herminico, katero poznajo, vzeti za svojo, ako bi bila sirota.

Mati nekako spremenjena pravi: „Hvala Bogu; on je še vedno oče sirotam. Sedaj rada umrjem. Prosim vas, gospod, kadar deklica dorase, povejte ji vse o njenem očetu, za katerega rada moli, da bo spoznala, kako potrebno je za-nj moliti.“

sovetu, torej tistim gospodom, katere izberejo deželni poslanci, a med temi je 40 nemških „liberalcev“ in samo 20 konservativcev, namreč 12 Nemcev in 8 Slovencev. V obče dandanes „deželni“ pa „okrajni“ šolski sovet gospodujeta s „krajnim“ šolskim svetom, a ta se po viših ukazih mora neprijetno „kausati“ z ljudstvom, vzlasti sitno opravilo povzročuje čast načelnika krajno šolske oblasti.

Oven pri Ljutomeru. („Bralno društvo.“) Gornje Krapje, Spodnje Krapje, Oven, Mota, te štiri prijazne vesnice so združene v jedno politično občino, ki se glasi na ime: Oven. Domoljubni kmetje v rečenih okolicaх so si ustanovili „Bralno društvo“. Od leta 1882. imajo tam lastno šolo-dvorazrednico. In pri snovanju društva so mislili tudi na učilnico ter so v pravilih napisali, da društveno premoženje naj pripade šoli, v slučaju, ako bi društvo prenehalo. Toda vlada ali gospodska ni hotela potrditi pravil z omenjenim določilom. Obzirom na to so pravila spremenili v tem smislu, da v slučaju prenehanja društva vse premoženje pripade v Ljubljano „Matici Slovenski“, ki velja kot znanstveno društvo slovensko. „Bralno društvo“ so „odprli“ slovesno dne 16. no-

vembra z govori, s petjem in sviranjem na tambo-
rice. Društvo vodijo gg.: Ivan Bohanec, načelnik, Josip Karba, namestnik, Franko Šnajder, tajnik, T. Pušenjak, blagajnik, odbornika pa sta Jak. Krajnc in Josip Mursa. Novemu društvu dal Bog svoj blagoslov! Društva, to so šole za ljudstvo, toda le tedaj, ako so v pravih rokah. S prebiranjem koristnih knjig in časopisov si tudi kmet more pridobivati za današnje življenje potrebnih znanostij. Saj skušnja spričuje, da je človek, kateri dandanes nič ne bere, v javnem življenju pravi in pomilovanja vreden siromak duševni. Takega reveža lahko na led spravijo „liberalni“ kričači, ki ubogemu kmetu radi s sladkimi besedami obetajo „zlate gradove“, v resnici pa ga preganjajo celó iz „črne kože“ njegove. Siroček s svojo neokretnostjo pri razuvrstnih volitvah glasujoč pokvari, kar so za narod zavzeti domoljubi z velikim trudom oskrbeli. Zatorej bilo bi želeti, naj bi v vsakej hiši kmetскеj zraven knjig „Družbe sv. Mohora“ imeli vsaj po jeden časnik, recimo, „Slovenski Gospodar“, „Domoljub“, „Mir“, „Slovenec“. In kdor sam ne zná, kakšen časnik bi bil komu primeren, naj popraša domačega duhovnika.

Cerkev in šola.

† Franc Karun.

Dne 5. dec. ob štirih zjutraj je umrl velečastiti g. Fr. Karun, trnovski župnik in knez-škofijski

svetovalec v Ljubljani, za pljučnico, ki ga je napadla pred osmimi dnevi vsled prehlajenja. — Rojen je bil pokojni župnik dne 18. decembra 1818. l. v Ljubljani, posvečen dne 23. decembra l. 1841. bil je do 21. decembra 1843 l. adjunkt v semenišču;

Nekaj dnij pozneje so pokopali Ribičevko, Hermina pa je našla pri bogatem trgovcu Jalenu nov dom in druge skrbne starše.

III.

Od tedaj je minulo dvanajst let. Nekega mrzlega večera v mesecu grudnu kleči v lepi hiši v Pragi mlado dekle pred kipom Marije pomočnice. Dekle mora biti staro kakih dvajset let. Ako je natančneje opazujemo, spoznali bomo v njej svojo nekdanjo znanko — Herminko.

„Danes pa dolgo moliš,“ reče ji gospa, ki se ji je približala.

„Saj veste, da mi je treba, vzlasti odkar sem zvedela dogodke o svoji ubogi materi in o nesrečnem očetu. A ne vem kako, danes sem posebno vesela in zdi se mi, kakor da bi bile moje prošnje že uslišane ter da je tudi oče iz nevarnosti otet.“

V tem prinese služabnica pismo. Bilo je od gospoda Jalena. Ko ga gospa prebere, reče Hermini: „Gospod nas vse povabi še danes na selo, kjer

naj po njegovi volji preživimo bližnje vesele božične praznike.“

Hermina se urno napravi, da se gre posloviti od svojih prijateljev. Ker je bilo že proti večeru, spremljal jo je domači služabnik. Ko stopata po neki ozki ulici, zagleda Hermina človeka, ki leži ob kraju ulice.

„Tu leži neki človek,“ reče Hermina služabniku. „Poglejva, ali se je zgodila kaka nesreča? Mož bi znal zmrzniti, ako ostane čez noč na cesti.“

„Oh, kako slabo je oblečen,“ reče Hermina, ko ga pogleda bližje; „poišči hitro kak voz in pelje naj ga na naš dom,“ naroči služabniku.

Predno je drugi dan Hermina odpotovala iz mesta, obiskala je najdenega moža - bolnika v sobi za posle. Sklenjeni je imel roke in zdelo se je deklici, da moli.

„Mož, ali ste se že kaj pozdravili? Kako vam je?“ sprašuje ga deklica sočutno. „Dobro, da smo vas dobili sinoči na cesti, sicer bi bili morebiti še zmrznili v tem hudem mrazu.“

v duhovnem pastirstvu je deloval do 9. aprila 1844 v Cerknici, pozneje štiri leta v Dobu in na zadnje od 31. julija 1849 v Trnovem in sicer do l. 1853. kot kapelan, od l. 1854. pa kot župnik. Pokojnik je bil mož po volji božji, vzgleden duhovnik, zvest domoljub, plemenit značaj v najlepšem pomenu besede. Kdor ga je poznal, moral ga je spoštovati in ljubiti. Tesno je bil navezan na svojo faro, njegovo srce bilo je le za-njo, farani so mu bili ljubi nad vse. Več, kakor je pokojni storil za Trnovo, bi ne bil mogel storiti nihče. Delal je neutrudljiv skoro do svoje smrti, polnočna ura ga je še redno dobila pri delu. Sedaj je šel počivat in za trude svoje sad uživati. — Jutranji glas Ave Marijinega zvonjenja poklical ga je v večnost. Ona, kateri je blizo 35 let tako navdušeno slavo pel leto za letom pri Šmarnicah, poklicala je, upamo, ljubljenega očeta v nebesa! — Z užaljenim srcem napisali smo pokojniku ta skromni nekrolog, ker smo se pripravljali napisati mu spominsko knjižico za njegovo zlato mašo, katere se je iskreno veselil, jo težko pričakoval, a jo bo obhajal v nebesih. Počivaj v miru, blagi duhovnik po Srcu Gospodovem! V sreih Tvojih znancev in vzlasti Tvojih faranov Ti je zagotovljen hvaležen spomin. In ako bi Te kedaj pozabili, kamni veličastno zgrajene nove cerkve trnovske, katero si s svojim trudom postavil in tako lepo opravil Bogu v slavo in Ljubljani v kras. klicali Te bodo v spomin in pričali še poznim rodovom, da je tukaj delal in trpel duhovnik, ki je ljubil lepoto hiše Gospodove in se za-njo daroval celo svoje življenje!

Iz Rima, dné 14. grudna.

Solska darila. Kdo se ne spominja iz svojih mladostnih let, kako prijetno je bilo, ko smo šolarji koacem leta jasnih lic hiteli v šolo, kjer je imela biti poskušnja, pri kateri so se slednjič dajale tudi premije! To je bil dan, kakoršen je ostal v spominu ne samo par dni, marveč leta in leta. Do kasnih let starosti nam bode ostalo živo pred očmi. Taki spomini so me navdajali tudi pred nekaterimi dnevi, ko sem se napotil v cerkev sv. Apolinarja. Ondi namreč so napovedali časniki veliko slovesnost pri razdelitvi premij najpridnejšim učencem. Dospevši v cerkev najdem ondi vse polno mladeničev od najmlajših let do takih, ki so vže duhovniki. Pričakovali so le še pokrovitelja raznih papeževih šol kardinal-vikarja Parochi-ja. Kmalu dojde, spremljan od razne vrste duhovnikov, posebno profesorjev raznih šol. Godba zaigra. Kmalu na to stopi duhovnik na leco, nalašč za to pripravljeno, ter jame govoriti o neki učeni stvari. Dokončavši svoj govor jame brati imena tistih, ki so se pretečeno leto najbolj odlikovali. Najprvo pridejo na vrsto oni, ki so postali doktorji svetega pisma, za njimi tisti, ki so bili pretečeno leto imenovani doktorji prava. Zatem so bili prebrani oni, ki so zaslužili plačilo za svojo pridnost. Od duhovnikov do najmanjših šolarjev so se pokazali pred kardinalom, mu spoštljivo poljubili roko, in iz njegovih rok sprejeli — darilo. Za odraščene so bile v majhnih škatljicah pripravljene, krasno izdelane svetinje pridnosti, iz čistega zlatá in srebra, manjši pa so dobili knjige v dar. Potem so se

„Lepa vam hvala, gospodičina, da ste se me usmilili,“ reče tujec slabotnim glasom.

„Kaj pa se je vam prigodilo? Kako ste zašli v tako revščino?“ vpraša ga zvedava Hermina.

„Gospodičina, ločil sem se od Boga, vrgel se zlobi v naročje, zapustil sem brezsrčnež svojo družino v nesreči in sramoti — sam pa sem begal na okrog kakor — navaden malovreden tat!“

„Grozno!“ vsklikne Hermina.

„Mnogo let sem živel v Ameriki popolno brez vesti. Nekega dné sva bila zgovorjena s tovarišem, da bova okradla bližnjo cerkev. Bilo je polno vernikov, imeli so ravno zvečer neko slovesnost. Ker nisem vedel drugam, šel sem v cerkev, kjer je bila ravno pridiga. Ne vem skoro, kaj se je med tem govorom zgodilo z menoj. Zdelo se mi je, da duhovnik govori samo meni in zaradi mene. Izprašal mi je vest, pokazal propad, ob katerem sem brezskrben stopal. Po govoru sem pri njem iskal tolažbe v spovednici in jo tudi našel. — Za pokoro sem sklenil, da se vrnem nazaj v Evropo proti domu, da si izprosim odpuščenja pri onih, katere sem tako

silno razžalil ter da se izročim posvetni pravici. Ker sem bil brez denarja, moral sem na ladiji služiti, da sem se prepeljal preko morja in iz Hamburga sem z beračenjem prilezel do Prage, kjer sem obnemogel in kjer ste me vi gotove smrti rešili na cesti. — Še danes hočem iti naprej, da pridem do mesta L., kjer sem bil rojen.“

„Kaj, mesto L. je vaše rojstno mesto?“ vpraša Hermina, „tudi jaz sem tam rojena.“

„Prosim, kako je Vam ime?“ vpraša tujec.

„Hermina,“ odgovori deklica.

Pri teh besedah se sklone bolnik po koncu. Vzburjen steza svoje roke, hoče govoriti, a zopet omahne na posteljo. Dolgo časa ne more najti sape. Neprestano zre na deklico, naposled jo prime za roko ter začne počasi:

„Da, da, prav — podobna — materi — da, ti si Hermina, zapuščena sirota, jaz pa tvoj — nesrečni, nevredni oče Ribič.“

„Moj oče!“ vsklikne Hermina ter se oklene bolnika, poljubljač njegovo čelo. Bil je ganljiv so-

postavili vsi na poseben vzvišen prostor v spodbudo drugim, da bi si za prihodnje leto vsak prizadeval v lepih vednostih napredovati. Mnogo občinstva vdeležilo se je te slavnosti, in videti je, da taka očitna obdarovanja niso brez uspeha, marveč navdušujejo mladino, da se tem bolj pridno poprijema šolskih nauk. — Pri nas doma na Slovenskem so pa nekateri taki, ki pravijo, da to ni prav, dajati otrokom darila na koncu leta, ker se s tem nevoščljivost vzbuja. Trdijo tudi, da se mora mladina le zato pridno učiti, da ne bo nevedna ostala. To imenujejo: ljubezen do stvari same. Vendar pa taki pozabijo, da še njih veseli pohvala iz ust drugih, in če bi se jim obljubil „zlati križec za zasluge“, bi se jako trudili si ga pridobiti. Pa dovolj o tem, saj me razumete . . . Vsaj s tisto mero mladino merimo, kakor sebe, vsaj to ji privoščimo, kar sebi ne odrekamo!

Večernica na ulicah. O priliki sem Vam vže poročil, da Rimljani posebno goreče časte Marijo. O tem danes en dokaz. V steni naše hiše je starodavna podoba Matere božje, okinčana z raznimi obljubljenimi darovi, srebrnimi in zlatimi. Pred prazniki Matere božje pa podobo še sicer okinčajo in

mного lučie na okrog prižgó! — Bilo je pred praznikom neomadežanega Spočetja. Ko se je storil mrak, zasvetijo se iz vseh okenj hiše lampijoni, vsa ulica se razsvetli, osobito okrog čudodelne podobe je polno lučie. To moram pristaviti, da razsvetliti tu posebno znajo, bodisi v cerkvi, bodisi zunaj nje. Ali, da nadaljujem. Kmalu se nabere ljudstva gosta gnječa pred podobo; neki mož začne naprej moliti, potem pa zapojó litanije in vsi mu odgovarjajo. Tako je vsa ulica polna pobožnega petja. Dokončavši litanije zapoje še eno Marijino pesem in slednjič vsi glasno zakličejo: Evviva la vergine Maria, — Živela devica Marija! in se pozgubé polagoma v svoja domovanja. — Ta prizor, katerega sem gledal raz svoje okno, me je jako ginil. Kako se pa nekateri sramujejo odkriti se, kadar gredó memo kakega znamenja! Čemu to? Kar je v srcu, bodi tudi na jeziku!

Naj bode dosti za danes. Vsem bralcem vesele praznike! Upam, da se po novem letu prav v obilnem številu zberemo krog nam tako priljubljenega „Domoljuba“. Če to, potem Vam bom s tem večim veseljem vsakikrat poročal kaj zanimivega iz večnega mesta. Zdravi!

A. Karlin.

Razne novice.

(Posvečevanje.) Prevzvišeni knez in škof so zadnje dni v svoji domači kapeli trem frančiškanskim bogoslovcem podelili subdijakonat, potem v nedeljo

dijakonat in v sredo dvema prezbiterat. Novo mašo bodeta pela P. Gothart Podgoršek v Kálobji na Spodnjem Štajerskem in P. Benignus Snoj v Za-

stanek: gotovo je gledala iz nebes tudi pokojna mati ta lepi prizor.

IV.

Isti dan še je Hermina odpotovala z gospo na selišče ter ondi gospodu povedala svoje veselje, po kako čudovitem potu je našla svojega očeta. Prosila je ob enem dovoljenja, da sme oče saj toliko časa ondi ostati, da okreva in mu morda priskrbeti kako primerno službo. Gospod je poslušal čudno zgodbo ter obljubil, da bo že povedal, kaj da hoče storiti.

Približal se je med tem zopet sveti večer. Vsa družina je bila skupno zbrana. Krasne so bile ja slice, katerih se je sveti večer radovala vsa rodbina. Gospodar spregovori rekóč:

„Posebno lep in pomenljiv je v letu nocojšnji sveti večer: odložimo zato vse skrbi od sebe ter se poveselimo prav iz srca teh blaženih trenutkov, ko so nebesa poljubila zemljo in nam poslala Odrešenika.

Hermina je v tem globoko vzdihnila. Kako bi se veselila, ker ni očeta pričujočega!

„Predno pa razdelim božične darove,“ zopet spregovori hišni gospodar, „pkazati vam hočem še gosta, ki sem ga nocoj povabil k jaslicam.“ S tem odpre stranska vrata in v sobo stopi tuj mož.

„Oče, moj oče!“ zakliče Hermina, vsa vesela, ko je videla, kako veselje so ji njeni dobri drugi starši prihranili za sveti večer ter iz mesta skrivaj pripeljali na selo očeta, da bi ž njim pri jaslicah razveselili njegovo hčer.

Hermina je bila popolno srečna, ko je oče ostal v rodbini, ki mu je odkazala primerno službo. Vestno jo je opravljal do svoje smrti in Hermina je trdno prepričana, da je za svoje grehe zadostil na tem svetu ter da je sedaj srečen z materjo pri Bogu. — Prav iz srca je vzlasti ta večer pevala: Slavo Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so prave volje. Rada pa je še pozneje na strani blagega moža svojim otrokom pripovedovala o čudovitem — trojnem svetem večeru. Kadarkoli je zbrala svoje ljubljence na ta večer pred jaslicami, jim je pripovedovala o neskončni ljubezni božjega Deteta.

gorji za Savo, oba na praznik nedolžnih otročičev 28. decembra.

(Nova cerkev.) Pred sto leti, ko je neka čudna burja podirala cerkve, porušili so tudi sv. Tomažu posvečeno cerkev - podružnico pri Vojniku. Minole jeseni sta pa na starem cerkvišču vrla kmeta Martin Guzej in Janez Jošt s pripomočjo dobrih sosedov dala postaviti novo cerkev.

(Zanimiva in lepa slavnost v Ameriki.) V Št. Pavlu v Minesoti izhajajoči list „Wanderer“ poroča: Vesel dan je bil za nas ameriške Slovence tukaj v „Indijan Buch-u“, ko je naš rojak P. Roman Homar O. S. B. dne 27. avgusta pël novo mašo, pri kateri je bil arhidijakon J. Buh, generalni vikarij dulutske škofije, župnik J. Trobec je bil dijakon, P. Simon Lampe subdijakon, župnik P. Ciril Zupan pa obrednik. Navzočni so bili dalje gg. župniki: J. Solnce, Nagel, Slatinski, Vojček, misijonar P. Alojzij, b. Mavrus, in bogoslovci: F. Jager, M. Bilban, A. Vilman in J. Seliškar. Slavnostni govor je govoril P. Alojzij v slovenskem jeziku, istotako popoldne g. J. Solnce. Slovencem je ostal ta dan v najlepšem spominu.

(Iz Ambrusa) na Dolenjskem se poroča mej drugim: Od vseh strani dohajajo darovi za uboge pogorelce v Brezovem Dolu. Na prošnjo g. okr. glav. vit. Schwarza je tudi deželni zbor dovolil veliko svoto 2000 gld., ki so se razdelili mej reveže. Gosp. okrajni glavar pa se je potegnil za pogorelce tudi pri banki „Franco-Hongroise“, ki hoče posameznim pogorelcem odtrgati veliko svote, češ, da so bili posestniki zavarovani za prevelike svote. Ta slučaj naj bi ljudstvu odprl oči. Pri zavarovalnici „Unio Catholica“ pa je bil zavarovan jeden pogorelec, kateremu je banka izplačala do zadnjega novca in mu še po vrhu dala 50 gld. H koncu še nekaj: Skoraj vsi milodari z malimi častnimi izjemami so došli od gg. duhovnikov, katerim neki krogi odrekajo rodoljubje.

(V Mostečnu) pri Slovenjibistrici se je Jurij Sajko streljajoč s puško na levej roki hudo poškodoval.

(V Slovenjigradu) je hlapec Peter Pauer vozil borovnico; voz se je zvrnil ter zdrobil vozniku prsi in nogo, da je sirota vsled tega umrl.

(Kako se naseljencem v Braziliji godi,) sporoča naš domačin, ki je letošnjo spomlad slovo dal Kranjskej. Ponudili so mu v Buenos Ayres dokaj dobro službo. Ker je gladko govoril več evropskih jezikov, bil bi koj knjigovodja ali tolmač pri veliki tvrčki. Dobil je pač več služb sam, a ugajale mu niso. Če je šel na deželo, ni smel brez revolverja, in zadnja njegova dopisnica naznanja, da se bo takoj vkreal nazaj v Evropo. Revolucija dela tujcem

neznosno stanje. Tujci v mestih zapuščajo republiko, ker niso gotovi ne svojega imetja, ne življenja, celó domač denar je zgubil precej svoje vrednosti. Naš rojak je imel listnico dokaj napolnjeno pri odhodu, zato mu je lahko se vrniti v domovino. Kaj pa drugi, ki so komaj premogli za vožnjo v Ameriko?

(Tatvina.) Nedavno se je v župnišču v Vodichah dogodila velika tatvina. O. gosp. župnik šel je po opravkih iz stanovanja, katero je zaklenil. Ta čas pride tat, še precej dobro oblečen, v župnišče in gré naravnost po stopnjicah do župnikovih sob. Postrežnica v kuhinji se za to še zmenila ni, ker vedno dohajajo prosilci in ni vedela, da je gospod župnik odšel. Tat s ključem ali kako drugo pripravo odpre vrata, sname s stene zlato uro in zlato verižico, odpre zaprto omarico in pobaše raznega denarja in srebrnega namiznega orodja v vrednosti do 700 gld., med temi tudi 18 ameriških zlatov, katere je gospod župnik dobil v spomin od brata duhovnika, umrlega v Ameriki. Hrautilničnih knjig se zviti tat ni dotaknil. Ko je hudobnež nabasal svoje mavhe, zaprl je skrbno omaro in vrata ter odšel. Posli so ga videli, pa nobenemu ni prišlo na misel, da bi odhajajoč bil tat. Gospod župnik, ki se je v četrto uro vrnil, ni zapazil, da je okraden. Ko pa je ob navadnem času hotel naviti uro in je ni našel ne na steni, ne v omarici, zasledil je tatvino. O tatu ni sledu, a moral je biti prebrisan in znan v župnišču.

(Samomor.) Včeraj popoldne okolu 1. ure najel si je Valentin Grčar, ki je bil to leto gostilničar na Gorčanih nad Medvodami, izvoščka in se odpeljal proti sv. Krištofu. Med vožnjo pa se je Grčar vstrelil v glavo, ne da bi ga slišal voznik. Ko ta pri sv. Krištofu odpre voz, najde ga krvavečega in malo še živega. Hitro obrne in pelje ranjenca v bolnišnico. Grčar je uro pozneje umrl.

(Na Slatini) si je viničar Jakob Drogenik s citranjem prislužil 1 gld. 25 kr. Ta znesek mu je potoma po sili vzel Anton Gaberšek. Tega so pa za ljubeznivost pozneje spravili pod ključ v Rogaten.

(Izpred porotnega sodišča.) Pri prvi obravnavi dne 5. t. m. je bil Josip Trebec iz Suhorja zatožen hudodelstva požiga, žena njegova pa hudodelstva goljufije. Bila sta oba oproščena. — Pri drugi obravnavi je bil zatožen 15letni Š. Modic hudodelstva požiga. Dne 11. oktobra je iz maščevanja zažgal v Radleku na Notranjskem posestvo Fr. Mačka. Pogorelo je več poslopij. Hudodelec je bil obsojen na sedem let težke ječe. — Pri tretji obravnavi so bili obsojeni Fr. Jeglič, A. Kuhar in Fr. Krivec iz Radovljice zaradi ponarejanja denarja. Prvi je bil obsojen na šest let, drugi na tri mesece, tretji je bil oproščen.

(Na semnju.) Kmet ponuja kupovalcu konja: „Le kupite ga; to je izvrstna, vedno zdrava žival.“ — Kupec: „Zdrav seveda mora biti, sicer bi ne bil čakal tako visoke starosti.“

(Tržna cena v Mariboru.) Pšenica 6 gl. 25 kr., rž 4 gld. 65 kr., ječmen 4 gld. 50 kr., oves 3 gld. 40 kr., koruza 5 gld. 20 kr., proso 5 gld. 28 kr., hajdina 4 gld. 60 kr., krompir 2 gl. — kr., vse po hektolitru; kilo fižole 10 kr., leče 28 kr., graha 20 kr., slanina sveže 46 kr., povojene 65 kr., putra 80 kr., sira 10 kr.; liter prosenega pšena 10 kr., mleka svežega 10 kr., posnetega 8 kr.

■ Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 1. januarja.

Tržne cene v Ljubljani

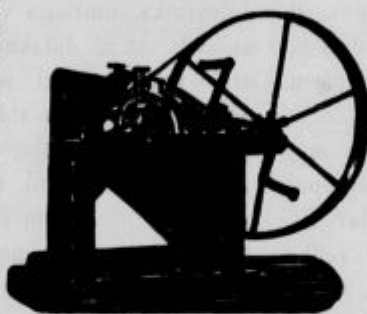
dne 17. decembra.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	6	83	Špeh povojen, kgr.	—	66
Rož,	5	20	Surovo maslo,	—	74
Ječmen,	5	36	Jajce, jedno	—	3½
Oves,	3	25	Mleko, liter	—	10
Ajda,	5	20	Goveje meso, kgr.	—	60
Proso,	4	71	Telečje	—	58
Koruza,	5	20	Svinjsko	—	56
Krompir,	2	41	Koštrunovo	—	36
Leča,	12	—	Pišanec	—	45
Grah,	14	—	Golob	—	17
Fižol,	8	—	Seno, 100 kgr.	1	78
Maslo, kgr.	—	90	Slama,	1	78
Mast,	—	66	Drva trda, 4 mtr.	6	80
Špeh svež,	—	54	„ mehka, „	4	40

Loterijske srečke.

Trst	13. decembra:	39,	26,	64,	32,	5.
Ljubljana	13. decembra:	16,	60,	62,	87,	28.
Graec	6. decembra:	25,	30,	32,	63,	71.
Dunaj	6. decembra:	44,	47,	9,	62,	15.
Bruno	10. decembra:	1,	87,	66,	3,	28.
Praga	17. decembra:	30,	52,	19,	89,	3.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Stiskalnice in mlinci za olive, vinske in sadne stiskalnice, priprava za odstranjenje peronosper, mlinci za grozdje in sadje, avtomatične stiskalnice za zeleno pičo

najnovější
sustava
v raznih
velikostih.

Mlatilnice, čistilnice in vitala, stroji za ropanje turšice, sejalniki, orala itd. itd. Sušilne priprave za sadje in sočivje.

Škoporeznice v največji izbiri prodaja izvrstno izgotovljene in po tovarniških cenah.

IG. HELLER, Dunaj, Praterstrasse 78.

■ Katalogi in vsako pojasnilo na zahtevanje gratis in franko.

Razprodajalec najugodnejši pogoji. (10—2)

■ Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo. ■

■ Domača tvrdka! ■

Fr. Petrič,

6 Špitalske ulice V LJUBLJANI Špitalske ulice 6
(poleg Lingerjeve ulice)

priporoča svojo bogato zalogo

najraznovrstnejšega modnega in kramarskega blaga,
posebej še

sukno za moške in ženske obleke

dalje močno, lepo **volneno blago dvojne širokosti** meter od 50 kr. višje.

Največja izbira najcenejših **robcev za na glavo svilnatih, volnenih** v najrazličnejših bojah, dalje **platno, kotonina, hlačevina**, volneno blago belo in barvano.

■ **Najnižje cene!** ■

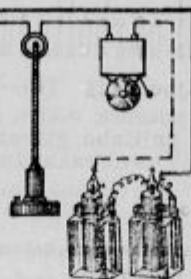
(10—6)

se priporoča preč. duhovščini, dru-
štvom, trgovcem, občinskim uradom
in slav. občinstvu za vsakovrstna v
tiskarsko stroko spadajoča naročila.

Katoliška Tiskarna

v Ljubljani, Valvazorjev Trg št. 5

Hišni telegraf
brez telefona
le gld. 4⁵⁰
in višje.

Posamezni deli
za napeljavo
strelovodov,
hišnih telegrafov
in
telefonov
so vedno na razpolago.
Za dobro, zanesljivo in točno
delo jamči, cena je kar mo-
goče nizka.

Josip Rebek,

(prej Karol Ahčin)

ključarski mojster,

13 Francovo nabrežje Ljubljana Francovo nabrežje 13.

priporoča svojo izborni zalogo lepo, natančno in trpežno izdelanih

štedilnih ognjišč

okov za okna in vrata; izdeluje tudi

(9)

železne ograje

v vsakovrstnih oblikah po poslanih vzorcih ali lastnem načrtu in sploh **vsa ključarska dela** po najnižji ceni.

Sprejema naročila iz mesta in z dežele ter je izvršuje točno, poceni in zanesljivo.

Posebno opozarja na svojo **na Kranjskem največjo zalogo**

elektrotehničnih proizvodov

katera omogočuje najzanesljivejšo vpeljavo **telegrafov** in **hišnih telefonov** v poljubni dolgoti. Slednja priporoča še posebej cenjenim gg. trgovcem in tovar-
narjem v varstvo pred tatovi in svrhu hitrega poslovanja.

Prečast. duhovščini, veleposestnikom, tovarnarjem in sploh hišnim posest-
nikom se priporoča za napeljavo

strelovodov,

katera napeljuje na stolpe, dimnike in poslopja po najnovešem zanesljivem
načinu; popravlja tudi že napeljane pohabljenе strelove, katerih
zanesljivost preizkuša z navlašč za to naročenim „elektrometrom“. (20-18)

pripravljena od lekarja GABR. PICCOLI-ja v Ljubljani, je uplivno zdravilo, katero krepi želodec, mehča, čisti, odpravlja zlato žilo in odganja gliste.

Sestavljena je iz zdravilnih, v rast-
linstvo spadajočih snovij ter ni nikako
drastično učinkujoče, marveč lahko, de-
lovanje organov urejajoče zdravilo, ka-
tero organizmu kar nič ne škoduje, če
se prav delj časa rabi.

Esenco za želodec pošilja iz-
delovatelj proti poštnemu povzetju v
skatljah po 12 stekleničic za gl. 1³⁶;
po 24 za gl. 2⁶⁰; po 36 za gl. 3⁸⁴; po 44 za
gl. 4²⁶; po 55 za gl. 5²⁶; po 110 za gl. 10³⁰; po 550
za 50 gl.

Dobiva se v steklenicah po 10 kr. le v Lju-
bljani v lekarni „Pri angelju“, Dunajska cesta, v
steklenicah po 15 kr. prodaja se skoro v vseh tu- in
inozemskih lekarnah. (60-5)

Najnižje cene.

Največji izbor.

Skrbno izdelovanje

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch,
tovarna dežulkov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Najcenejši, najboljši, preskušen, rujavi lesni pomaz

BARTEL-ov izvorni carbolineum

varuje trajno (16—14)

pomazane plotove, kolarnice, skladišča, vozove, gospodarsko orodje, tla itd. pred gnjilobo, glivami, oštorjenjem in žuželkami. V hlevih razkužuje.

1 kgr. zadostja za 6 kvadratnih metrov. Pregled brezplačno. Kakovost neprekošeno zagotovljena. 5 kgr. 1.50 gld., 100 kgr. 16 gld. z Dunaja.

Najcenejša karbolna kislina, karbolno apno, kolomaz.

Mihael Barthel in drugovi,

kemijska tovarna v Ratisboni in na Dunaji, X. okraj, Keplerstrasse Nr. 20. (Ustanovljena 1781.)

Zaloga imata brata Eberl v Ljubljani.

Kremska gorčica.

Okusno pripravljene izvrstne gorčice velja sodček za poskusnjo 1 gld., sodček 5 klgr. 2 gld. 40 kr., 2³/₄ klgr. 1 gld. 60 kr., 12 klgr. 4 gld. 50 kr. Ženska gorčica, sladka in voljna 2³/₄ klgr. 2 gld. Na veliko razpošilja jako cenó

F. MICHEL (5—4)

gorčična tovarna Krems N. Ö.

Obrabljene pismene marke kupuje vsak čas

G. Zechmayer, Nürnberg.

Obrazci zastoj. (15—15)

„Zum gold.
Reichsapfel“

P. PSERHOFER-ja

„pri zlatemu
drž. jabolku“

lekarna na Dunaji,

I., Singerstrasse števil. 15.

Kri čistilne kroglice, poprej **univerzalne kroglice** imenovane, so staroznano zdravilno sredstvo. — Že mnogo desetletij so te kroglice splošno razširjene, mnogi zdravniki jih zapisujejo, in malo je rodbin, v katerih ni male zaloge tega izvrstnega domačega zdravila. — Od teh kroglic velja: **1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zavoje s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr.,** pri nefrankovani pošiljavi po povzetju **1 gld. 10 kr.** — Če se naprej pošlje denar, velja s poštne prosto pošiljati: 1 zavoje kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoja 3 gld. 35 kr., 4 zavoja 4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Menj nego jeden zavoje se ne more odposlati.)

Prosi se, da se zahtevajo izrečno:

„J. Pserhofer-ja kri čistilne kroglice“

in gleda na to, da ima vsaka škatljica na pokrovu na navodilu za rabo stoječi imenski počrk **J. Pserhofer** in sicer v **ruđeóí** barvi.

Balzam za ozebljine J. Pserhoferja, 1 lonček 40 kr., s frankovano pošiljati 65 kr.

Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd. 1 steklenica 50 kr.

Ameriška maža za protin, 1 gld. 20 kr.

Prašek proti potenju nóg, cena škatljici 50 kr., s frankovano pošiljati 75 kr.

Balzam za gušo, 1 flakon 40 kr., s frankovano pošiljati 65 kr.

Zdravilna esenca (Praške kapljice), proti sprijenemu želodcu, slabej prebavljivosti itd. 1 steklenica 22 kr.

Angleški čudezni balzam, 1 steklenica 50 kr.

Fijakarski prašek, proti kašlju itd. 1 škatljica 35 kr., s frankovano pošiljati 60 kr.

Tannochinin-pomada J. Pserhoferja, najboljšo sredstvo za pospeševanje rasti las, 1 škatljica 2 gld.

Univerzalni obliž prof. Steudel-a, domače sredstvo proti ranam, oteklinau itd. 1 lonček 50 kr., s frank. pošiljat. 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bullrich-a. Izvrstno domače zdravilo proti vsem posledicam slabega prebavljenja. 1 paket 1 gld.

Razen tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni preskrbé.

Pošiljatve po pošti izvrše se najhitreje proti predpošiljavi zneska, večje pa tudi proti povzetju.

Če se denar naprej pošlje (najbolje po poštnej nakaznici), je poština dosti nižja nego pri pošiljatih s povzetjem.

Zgoraj imenovane specialitete dobivajo se tudi v Ljubljani pri **G. Piccoli-ju**.